

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasti

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasti itd. se računajo po pogodbi

Vai dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konorcij lista „Edinost“

atisnila tiskarna konorcija lista „Edinost“ v Trst

O obnovljenju financiijelne nagodbe med Hrvatsko in Ogrsko.

V Zagrebu, 19. marca 1901.

(Dalje.)

Cemu torej razkladati pritožbe v nuni? To nima zmisla! To je nelogično. Sicer pa naloga kraljevinskih dogovorov ni tako omejena. Ista je označena točno in jasno v kraljevskem dopisu, s katerim je bil leta 1897. odprt hrvatski sabor. Tu je rečeno brez rezerve, da je kraljevskima odboroma naloga: razpravljati financiijelne vprašanj. Ta mandat je torej širok in obsežen in se je večina kraljevinskega odbora hrvatskega mogla postaviti na povsem drugo stališče, ne da bi bila radi tega zšla izven okvirja nagodbe.

Dr. Frank zastopa v kraljevinskem odboru stališče popolne financiijelne nezavisnosti. Kdor pozna našo večino, ve, da se od nje ne more zahtevati, da bi se postavila na to stališče, da-si Hrvatska gotovo ne bo napredovala gospodarski, dokler ne bo imela sama v rokah svojih financiij in dokler ne bo ona sama razpolagala žujimi; da-si Hrvatski gre popolna financiijalna in državna neodvisnost toliko po hrvatskem pravu, kolikor po narodnem načelu! Ali od večine hrvatskega kraljevinskega odbora — in naj je taka ali taka — bi bili mogli zahtevati, da se postavi na ono stališče, na katero se je postavil nje člen, bivši minister Josipović. Na tem stališču bi ona ostajala popolnoma v okvirju nagodbe. Če je kje v Hrvatski rodbina, ki je privržena nagodbenemu sistemu, ki je za ta sistem zaslužna, ki se je izpostavila za madjarsko idejo, ki je šla do skrajnega z žrtvami, na hrvatskih pravicah samih, samo da se ohranijo dobri odnosi med Ogrsko in Hrvatsko: je to rodbina Josipović! Bivši minister je zvest tradicijam svoje rodbine in se s svojim stališčem ne izneverja tem tradicijam. Ali on bi hotel, da se enkrat stori konec bajki, kakor da Ogrska vzdržuje Hrvatsko, kajti bivši minister Josipović sodi po svojih nazorih, da bi se s tem le pomoglo do dobrih odnosov med jedno in drugo kraljevino. On ve, da je to bajka, ker je bil v položaju, da je — kakor nikdo drugi — mogel priti do potrebnih službenih podatkov. Na temelju teh podatkov dokazuje on jasno, da so prihodki Hrvatske zadostni za vse potrebne njene! Zato ne bi hotel, da bi se tudi nadalje postopalo kakor se je do sedaj, da se namreč Hrvatski najprej izroča, iz nje lastnih čistih dohodkov, tangenta za njene avtonomne potrebe, a kar ostaja, da se spreminja v njen prinos za skupne stvari. Josipović bi hotel, da se pred vsem določi, kakov mora biti prinos Hr-

vatske za skupne stvari. Po njegovem računu bi imela Hrvatska plačevati 5% skupnih stroškov, a kar bi jej ostalo, trošila bi za svoje avtonomne potrebe. Pazite dobro: tu je razlika velika! Sedaj se določa pred vsem, katera svota je potrebna za avtonomni proračun Hrvatske ter se temu primerno izločuje gotova tangenta iz njenih dohodkov. Ta znaša danes 44%. Vse drugo je za skupne stvari. Tu se torej pred vsem določuje svota za avtonomne potrebe Hrvatske in prihodki iste, ki se imajo tangetirati v ta namen. Po stališču bivšega ministra Josipovića bi pa morali pred vsem določiti skupne stvari, in potem — primerno davčni moči — določiti prispevek, ki bi ga imela doprinesati. Bivši minister računa, da bi Hrvatska na ta način mogla na eno stran zadoščati svojim obvezam do skupnosti, na drugo pa bi jej za njene avtonomne potrebe ostajalo veliko več, nego do sedaj. (Pride še.)

Slovenska trgovska akademija.

I.

Ljubljanski listi nam so včeraj prinesli vest, da se je trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko v plenarni seji dne 20. t. m. bavila z vprašanjem trgovske akademije v Ljubljani in da se je izvolil odsek za ustanovitev te šole v prestolnici Kranjski, to pa v smislu sklepa slavnostne seje dne 12. januarja t. l., ko so praznovali petdesetletnico te zbornice. Vsaki zavedni Slovenec in Slovan mora z zadovoljstvom pozdravljati ta korak, vsaki tujec, drugorodec, pa ga mora vsaj spoštovati, kajti narod, ki si hoče zasnovati tako šolo, je spoštovanja vreden, ker čuti v sebi potrebo trgovske — svetovne omike.

Kranjski Nemei pa niso tega mnenja. Kakor so že v slavnostni seji, dala sta njihova zastopnika tudi v zadnji seji duška svojemu neplemenitemu mišljenju. Po njihovem mnenju bi Slovenci niti na svoje lastne stroške ne smeli priti do višje trgovske izobrazbe. — Morali biti ostati za vedno narod, med katerim naj bi se šopiril tujec-drugorodec ter izkoriščal zaklade naših dežel in delavnost našega naroda. Kranjski Nemei nam torej ne privoščajo niti tega, da bi mi sami izkoriščali svoje bogatstvo, da bi mi sami uživali svoje premoženje! Drugega si pač ne moremo misliti, ko čitamo poročilo o njihovem vedenju in nasprotovanju ob ustanovitvi slovenske trgovske šole v slovenski Ljubljani, v deželi Kranjski, ki je vendar le slovenska!

Ko se je pred mnogo časa jelo gibati v odličnejših krogih za ustanovitev takega učnega zavoda, so bili kranjski Nemei tihi in so si

mislili svojo; ko se je pa to vprašanje prvi-krat omenilo v trgovski zbornici v Ljubljani, so bili pa toliko kulantni — seveda je bilo to le videz — da so izrekli, da so tudi oni za to, da se v Ljubljani ustanovi višja slovenska trgovska šola (akademija) in izrekli so le pomislek, da ne bo v to vsposobljenih slovenskih učnih moči. Imeli so namreč trdno nado, da bo ta ovira sama že dovolj, ker je to bilo pri nas glavno vprašanje: menili so torej, da kranjski Nemei že lahko prikimajo temu vprašanju in tej ponižni zahtevi Slovencev, saj je itak ne bo možno izvesti.

Ko je pa zbornični tajnik Murnik v slavnostni seji dne 12. januarja povedal, da je vprašanje glede vsposobljenih učnih moči rešeno, dobili so nasprotniki naše omike drugega kilavega konja, na katerem jasejo sedaj in se zaganjajo v naše dobro in prepotrebno stvar: naš jezik kaže ni sposoben!

O tem se pa da govoriti in na to pridemo pozneje.

Sicer je pa dotični nemški gospod, ki je to sprožil, že dobil primeren odgovor v slavnostni seji. Nekaj je še pripomnil, kar jako dobro karakterizuje kranjske Nemei! Znano je namreč, da bi bili kranjski Nemei tudi na slavnostni seji glasovali za ustaovitev te šole, ako bi bili ostali v temini zaslepljenosti, češ, da med Slovenci ni take učne moči, ker dobro vedo, da brez izprašane učne moči zavod ne dobi pravice javnosti in ga torej sploh ni mogoče ustanoviti na taki podlagi, kakor ga želimo. Takrat jim naš jezik ni bil mari, kakor jim tudi še dandanes ni; njim ni za drugo, nego za to, da le preprečijo vstanovitev zavoda bodisi na tak ali na drug način.

Ko so gospodje Nemei uvideli, da z namišljenimi težkočami gledé našega jezika ne preprečijo in ne motijo naših sklepov, je pa prišel g. Baumgartner zopet z neko drugo idejo na dan: Mahrovci šoli naj se da podpora, pa naj se tam Slovenci uče v svojem jeziku dva predmeta: slovensko korespondenco in pa knjigovodstvo! (A ostali predmeti — kakih 14 jih je — v katerem jeziku?) No ideja ne bi bila slaba in Slovenci, ki se tako radi zadovoljujejo z vsako malenkostjo, smo za to prav hvaležen publikum!

Sedaj pa nekoliko opazk glede sposobnosti našega jezika.

Trgovske vede same na sebi (seveda nevstevisi jezika) ali trgovsko znanje je popolnoma samostojna stvar. Za pouk istih je treba imeti več ali manje znanja družih predmetov. Mora se imeti že nekoliko podlage. Radi tega pa vidimo, da imajo trgovske šole, čim više so, tem manj letnikov, ker so si dijaki že poprej pridobili dovolj znanja po-

stranskih predmetov, ki služijo kakor most za prehod. Skupina trgovske vede je stvar intelektualnosti ali inteligence; veda kakor taka, ki se je v šoli učila, se more in mora takoj izvajati v praksi (da pa nekateri dolgo časa »practicirajo« in pohajajo po pisarnah, temu je kriv drug vzrok, ki ne spada tu sem). Ta veda pa je mednarodna!

Ali ne morda — kakor napačno mislijo nekateri — mednarodna na podlagi kakega svetovnega jezika! Ne, njena mednarodnost obstoji v inteligenci, v poznanju svetovne trgovine! Te se pa priučimo, če imamo prisojen dar zmožnosti in pa — pridnost! Te kvalifikacije pa nam Slovincem ne more odrekati nikdo! Prva stvar je torej razum: jezik je le posredovalec. Kadar oba, učitelj in učenec, dobro znata eden in isti jezik, da more učenec slediti z razumom predavanju učitelja, imamo to, kar smo hoteli. Da bi pa naš jezik bil slabši od turškega ali kitajškega, tega pa menda vendar kranjski Nemei ne mislijo resno! In da je naš jezik ravno tako zmožen za trgovino, kakor nemški ali laški vedo tudi dobro — saj prodajajo in kupčujejo — s Slovenci in bogate od nas. Da pa ravno Nemei nimajo prvenstva ne v trgovini in še manje v trgovski terminologiji, o tem nas učita trgovska zgodovina, — kajti Slovani smo nekdaj igrali častno vlogo (Hanza) — in pa nemški trgovski jezik, ki mrgoli laških, angleških in francoskih izrazov! Takov trgovski jezik, kakor ga imajo Nemei, imamo tudi mi lahko.

Našim nasprotnikom je le do tega, da bi se mi ne povzdignili do samostojnega višjega trgovskega stanu! Oni bi radi, da bi mi s svojo narodno inteligenco polnili prazne predale tujecev, da bi ostali še vedno pristarem, da bi naroden trgovec, ki si je v tujini napravil premoženje, postajal tuje! Gospodarska emancipacija naša in iz iste izvirajoča narodna zavest in ponos — to jih skrbi! Oni vedo dobro, kaj pomenja zaveden naroden veletržec! Vedo dobro, da brez višje narodne trgovske šole ne dosežemo tega, ker se nam brez take šole podjetna inteligenca odtuja že v mladosti!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 23. marca 1901.

Državni zbor. Včeraj je zbornica poslancev sicer razpravljala in se je celo priklopala do prestopa do dnevnega reda; kaže torej, da sta se Wolf in Schönerer dala potolažiti. No, dobila sta odškodnino v tradicionalnih spopadih med krščanskimi socialisti na eni in socialisti in nemškimi radikali na drugi strani. Veči del se je vršil v znamenju tega nasprotstva.

Predno je prilo do menjavanja — ljubeznosti med rečenimi skupinami, je omenjal češki poslanec Maštalka nekega dogodka v predvčerajšnji seji železniškega odseka, ki v čudni luči kaže spoštovanje, ki je nekateri člani sedanje vlade goje pred zakonitimi zastopniki prebivalstva — torej do parlamentarizma in konstitucionalizma sploh. — Ko sta se namreč govornik in poslanec Sehnal oglasila v rečeni seji železniškega odseka, da izrečeta neke opazke, je železniški minister očitno kazal svojo nevoljo in je karal rečena dva poslance, da se ne znata brzditi ter jima je zažugal, da se spomni tega, ko bo govor o železnicah v njihju volilnem okraju! Tako postopanje ministrov je res nekako — čudno. V polnem pravu je bil torej posl. Maštalka, ako je pozival predsednika zbornice, naj poskrbi, da se bo bolje spoštovala pravica poslancev do slobodnega

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladike Križevackega pastirski list.

(Dalje.)

Povrni Krista rodbinam, pa se očvrsti skupnost, povrnejo se v njo mir, ljubav in znošnjivost. Stari in mladi spoznajo in bodo vršili vzajemne svoje dolžnosti, ako jim bo strah Gospodov v ravnalo. Ugled oblasti narase in ojači se zavest zakona, ako se vspostavi ugled Božji. Razum naj se obrne zopet k izvoru luči, pa spozna resnico, ki ga oslobodi; in najde pravi cilj človeški, a žarkom te luči naj se pusti prodreti v sree, pa meso gljiv-zastrupljivk preresejo biljke plemenitih kreposti, ki so jedini izvor prave prosvete in blagostanja.

Privedite ljudstvo nazaj k Kristu, k izvoru ljubavi, pa izgine tudi mrznja, a zavlada sloga bratska; ker se le tedaj spoznajo vsi narodi brez razlike stanu in imetja:

da so otroci jednega Boga, bratje po Jezusu Kristu, odkupljeni z dragoceno krvjo Njegovga presvetega srea, v katerem je jedino zdravilo ranam človeške družbe, jedini izver časne in večne jej sreče. Jezus Krist sam je in jedini: »resnica, pot in življenje«. Po njem se znova ozeleni, procvetev in oplodi drevo človeškega življenja in preporod navstane na vsakem polju. »Življenja človeka je cvet in sad, kateremu je deblo Jezus Krist, bogata in bujna reka, iz katere se blagoslov razliva na človeštvo in kateremu je izvor Jezus Krist. V njem so semena in sile kulture, ki je zakladnica živitvornih idej novih preporodov na polju socialnem, cerkvenem, znanstvenem in političnem«.

Prizadevajte si torej, moji mili, da v pobožni Svoji čredi vsevprek netite vero v Gospoda Boga in Odrašenika našega Jezusa Krista. Žnijim smo dovršili staro stoletje; žnijim treba, da začnemo tudi novo. — Tista čvrsta in delotvorna Jezus Kristova vera,

zrajanja svojega menenja, in naj prepreči, da ne bodo ministri z grožnjami skušali uplivati na razprave.

Minister za železnice, Wittek, se je izgovarjal, da onih besed ni izustil v seji sami, ampak v privatnem pogovoru, a to le v prijaznem tonu in skoro v šali, in da mu ni bil namen ovirati slobodno izražanje menenja ali uplivati na razprave.

Po tem incidentu je prišlo do že prej omenjenih prizorov. Stvar je sprožil socialist Ellenbogen, a povod je bil tudi v tem listu že omenjeno postopanje deželnega šolskega sveta Niže-avstrijskega proti socialističnemu poslancu Seitzu, ki je po svojem poklicu učitelj. Govornik je zahteval, naj se naroči imunitetnemu odseku, da v prihodnji seji sporoči o stvari. Že mej tem govorom je prišlo do prepričevanja med socialisti in kršč. socialisti, ki so se poostriili med naslednjim govorom posl. dra. Luegerja, ki je dokazoval, da Seitz ni odstavljen od službe, ampak le disciplinarna preiskava se je uvela proti njemu, ker je predsedniku okrajnega šolskega sveta žugal v seji, da mu založi klofuto. — Slednjič je bil vsprejet predlog nemškoličnega poslanca Marcheta, da je naložiti imunitetnemu odseku, da o stvari sporoči v osmih dneh, vsakako pa do Velike noči.

Sedaj se le so mogli preiti na dnevni red: v razpravo o podporah bedo trpečim krajem.

Razprave o odpravi eraričnih mitnic se je udeležilo več govornikov, ki so se — seveda — vsi izrekli za odpravo in to posebno sklicevaje se na žalostni položaj kmečkemu stanu. Finančni minister je sicer pripoznaval važnost te stvari, ali zapel je pesem vseh finančnih ministrov, ako se jim hoče odtegniti kakov krajcar: od kje naj pokrije odpadek dveh milijonov, ako se erarične mitnice odpravijo? No, to pot se zbornica ni menila za skrb finančnega ministra in je sklenila soglasno, da se erarične mitnice odpravijo. Temu sklepu je sledilo ploskanje po vsej zbornici.

Na vrsto je prišel ministerski predsednik pl. Körber, da odgovori na nekatere interpelacije: in mej temi tudi na tisto radi odklovanja načelnika poljskega »kola«, viteza Jaworskega. Odgovarjal je, kakor je mogel vsakdo pričakovati že vnaprej: da taka odklovanja se neomejeno pravo krone, da o tem se niso poštevale nikake zasluge poljskega kluba za sedanjost vlado, ker se ta klub daje voditi le od interesov dežele in države. Najodločnejše je oporekal menenja, da bi vitez Jaworski dobival kakne zneske iz cesarske šatule in je tudi druge napovedbe v interpelaciji označil kakor krive. Poslanec Breiter je zahteval, naj se otvori razprava o tem odgovoru ministerskega predsednika, zbornica pa je odklonila ta predlog.

Minister za pravosodje je odgovoril na interpelacijo poslanca Hortisa radi ustanovitve obrtnega sodišča v Trstu ter je rekel, da se potegne za to, čim bodo dani predpogoji za ustanovitev takega sodišča.

Prihodnja seja bo v torek.

Parlamentarne stvari. Železniški odsek je sklenil včeraj, da preide v podrobno debato o investicijski predlogi.

Gospodarski odsek je sklenil, da je odobrili svetovno poštno pogodbo od 1. 1897.

Razburjenje radi sv. Križa. V Budimpešti, v prestolnici madjarskega vitezstva, je že več dni veliko razburjenje. Pa se je tudi res nekaj strašnega dogodilo. Pomislite le: učne dvorane vseučilišča so oskrunjene, liberalna ideja je globoko užaljena, vzvišeni cilji visoke šole Madjarov so v največji nevarnosti. Strašno, strašno. In vsa nevarnost je prišla kar čez noč. Da, čez noč! Neznane roke so razobesile po dvorinah — sveta razpela! Takov zločin — v metropoli madjarskega — liberalizma kaj takega! Ne, to ne sme ostati nekažnjeno. Sledile so resne preiskave, liberalni studentje so se začeli pretepati, da preskrbe ideji liberalizma zadoščenje in rešijo slobodo vede, predavanja so bila zaustavljena, vse je lovilo krivee. In našli so jih v osebah nekaterih katoliško mislečih dijakov. Svet se je oddahnil, čim je dobil gotovost, da bo po kaznovanju krivecev opran grozen madež s sten vseučilišča v Budimpešti. In to se zgodi prav gotovo. Tako je obljubil gospod naučni minister in slovenski renegat Vlassies sam v včerajšnji seji parlamenta ogrskega. — Vitezki Madjari pa so pokazali vnovič, kako njih liberalizem dehti po — česnu.

V isti včerajšnji seji ogrskega parlamenta je ministerski predsednik Szell vzle-

vsemu razburjenju radi — najvišjega simbola krščanstva našel vendar toliko treznosti, da se je spomnil tudi aktuvelnega vprašanja: razmerja med obema državnima polovicama.

Ker že (kakor minister in svetovalec krone) drugače ne more, se je izjavil proti zahtevi madjarskih šovinistov po samostojnem ogrskem carinarskem območju, češ, da je to njemu le sredstvo za doseg namena, ne pa namen za se! Celó v slučaju uvedenja samostojnega carinarskega območja da bi morala Ogrska paktirati z Avstrijo. On pa je uverjen, da aova pogajanja dovedejo zopet do carinarske skupnosti. G. Szell je pač nekoliko bolj praktičen Madjar! On se zadovoljuje tudi s skupnostjo z Avstrijo, ako mu ta skupnost služi kakor sredstvo za doseg namena, ki je: da Ogrska more Avstrijo — odirati!

Iz francoskega parlamenta. V včerajšnji seji francoske komore so žigosali oderuske špekulacije z živili, posebno pa sladkorjem. Kritizirali so postopanje borze in priporočali, da se sestavi nov zakonski načrt, ki bi preustrojl borzno delovanje. Justični minister Monis je izjavil, da je pripravljen stopiti v pogovore za sestavo zakonskega načrta glede trgovine na termine.

Tržaške vesti.

Promocije. Gospod Just Pertot, sin odličnega rodoljuba našega, gospoda dra. Simona Pertota, je položil včeraj na vseučilišču v Gradu zadnji rigoroz — in sicer z odliko, kakor sploh vse rigoroze — in bo v torek promoviran doktorjem medicine. Mlademu gospodu in njega veleugledni družini naše najiskrenejše čestitke.

Na dunajskem vseučilišču pa bosta promovina Ivan Merhar, suplent nagimnaziju v Trstu, doktorjem filozofije, v torek 26. t. m. in Josip Stojč, doktorjem vse zdravilstva v sredo dne 27. t. m.

Slednjič bo v torek promoviran doktorjem medicine Anton Breccelj iz Ajdovščine. Čestitamo!

Prihodnja številka »Edinosti« izide v torek, dne 26. t. m. ob navadni uri, ker bo v ponedeljek praznik.

»Unione Ginastica« — razpuščena. Senzacija je vzbudila po mestu vest — ki se je včeraj popoldne hitro razširila — da je vlada razpustila laško telovadno društvo. Včeraj popoldne ob 3. uri je prišel v stanovanje predsednika rečenega društva, odvetnika dra. Dauranta, policijski komisar, dr. Pechotseh, s pozivom, naj mu predsednik sledi v društveno poslopje. Tam je rečeni redarstveni organ izročil predsedniku dekret, s katerim se »Unione Ginastica« razpušča radi prekračenja delokroga. Potem so morali komisarju izročiti vse društvene pečate; isti pa je postavil zapisnik o društvenem premoženju. Med razlogi oblasti čitamo, da so se na občnih zborih držali tudi govori politične naravi — ne da bi bil kdo prigovarjal temu, marveč so zborovalci burno pritrjevali govorniku; da se je Ginastica na pogrebu Verdijevega dala zastopati po predsedništvu milanskega društva »Famiglia triestina«, ki ima notorično iredentistične namene in ki ne opušča nobene prilike, da ne bi javno kazalo svojega nasprotstva do avstrijske države; da je rečeno društvo uprizorilo na pogrebu Verdijevega politično demonstracijo z helebardo nenavadne velikosti, torej z znakom mesta tržaškega, sestavljeno iz evetlic in z od daleč vidnim napisom »Trieste irredenta« ter je s tem činom izrazilo tendence, idoč za odtrganjem od avstrijske države, katere tendence so kaznjive po kazenskem zakonu; s tem da se je Ginastica pridružila tem tendencam; sploh da se tako uhajanja na politiško polje nadaljujejo.

Vsa ta dejstva so dokazana po poročilih v laških listih in po poročilu vladnega zastopnika na občenem zboru društva »Unione Ginastica« dne 11. februarja 1901.

»Unione Ginastica« je torej razpuščena! A da smo odkritosrečni, moramo izjaviti, da nas ta vladni korak ni prav čisto nič navdušil. Vlada je zopet posegla tu po enem tistih sredstev, ki zadetemu navadno — koristijo. Sploh smo mi na stališču, da persekucije le povpešujejo taka stremjenja. V tem konkretnem slučaju pa velja to še posebno. Bližnja bodočnost dokaže, da imamo prav. Javna tajnost je, da je bila »Unione Ginastica« v zadnjih časih v neprilikah, iz katerih je ni hotel nikdo rešiti! Sedaj pa — o tem smo uverjeni — jo je rešila ta odredba vlade. Sedaj se zopet vžge zanimanje

in navdušenje. Razpuščenje bo, jako izdatno sredstvo za agitacijo in ne bo dolgo, ko bo stala tu »Ginnastica« ponovljena in ojačena četudi pod malce spremenjenim imenom. Le posoda bo nova, vino bo staro. Kako prav imamo, o tem priča tudi nenavadna ravnodušnost, s katero je »Piccolo« vsprejel vest o razpuščenju! Vse njegovo oporekanje se prav za prav omejuje na opazke, da po njegovem mnenju po redarstvenem ravnateljstvu navedena dejstva ne involvirajo prekoračenja društvenega delokroga!

Ne, ne, z razpuščenjem društev ni nič storjenega; tu treba premeniti — vladni zistem in poskrbeti za drugačno javno vzgojo velikih in malih otrok! Zistem je tisti, ki omogoča odnošaje, ob katerih se bujao razvija duh, ki je vladal v »Ginnastice«. Dokler se ne spremeni zistem Ginnastice z vsemi njih aspiracijami.

To je logika! Današnjemu »Piccolo« noče prav v glavo, zakaj da je vlada razpustila Ginnastice. Na dolgo in široko razklada vse vrline razpuščenega društva in človek bi moral — po razlaganju rečenega glasila — pričakovati, da bi vlada prej odlikovala to prepotrebno društvo, ne pa, da je je obsodila na smrt. Posebno neumljiva mu je ona motivacija vlade, kjer pravi, da je društvo gojilo iredentistične težnje, ker je naložilo milanski »Famiglia triestina«, da je zastopa na pogrebu Verdija in ki je ob tej priliki uprizorila iredentistično demonstracijo, o kateri govorimo na drugem mestu. Sedaj pa poslušajte, kako lepo, nedolžno razlaga »Piccolo«! On priznava sicer, da je »Famiglia triestina« uprizorila iredentistično demonstracijo, dodaja pa k temu, da jo je uprizorila **potem**, ko je dobila nalogo od Ginnastice in ne **prej**, da je torej Ginnastica popolnoma dedolžna in da ne more biti odgovorna za to, kar je »Famiglia triestina« **potem** zakrivila. — Vraga, to pa je res izborna logika!

Nam se zdi, da se demonstracije **prej** naročajo in še **potem** izvajajo! Kakov zmisel bi imelo to, ako bi kdo začel naročati demonstracijo potem, ko je — izvršena. Mi nočemo trditi — ker mnogokrat ne moreš dokazati kake stvari, pa bodi tudi, da si prepričan o njej —, da je Ginnastica najela demonstracijo v Milanu; le pokazati smo hoteli, da »Piccolo« ni prav nič dokazal in da njegova logika šepa na vseh nogah!

V Trstu ni irredente! Vlada je torej sama povedala, da je Ginnastice razpustila radi iredentizma in tudi »Piccolo« priznava to. Natorično dejstvo pa je, da se je v Ginnastice zbirala **vsa gospodovalna stranka tržaška**!! Kakov je logični zaključek?! — Torej.....?!

Relata refero. Današnji »Avanti« hoče vedeti, da je državno pravdnistvo začelo postopati proti odvetniku dru. Venezianu in nekemu umirovljenemu profesorju; proti prvemu radi nekega govora na shodu razpuščene Ginnastice, proti drugemu radi nekkih izjav povodom pogreba Verdijevega.

Ali smo že res v Italiji? Včeraj zjutraj je šel Fran Milkovič iz Gropade št. 60. na magistrat, da mu menjajo vojaško knjižico, ker je sedaj uvrščen med črnovojake. Stopivši v sobo za vojaški oddelek, je pozdravil uljudno navzočega uradnika ter ga prosil, (seveda v svojem materinem slovenskem jeziku), da mu zameni vojaško knjižico ter mu izroči svojo staro knjižico. Uradnik se ni niti zganil, da bi pogledal došleca; pušil je mirno svojo cigareto, kakor da ne bi bilo nikogar poleg njega. Milkovič je še parkrat ponovil svojo prošnjo, ali vse zastoj: vrli sin avite culture se ni niti zganil, hotel menda s tem dokazati — italijansko uljudnost. Razun drugega se je pregrešil ta famozni uradnik tudi proti svoji službeni dolžnosti, ker je moral že sam vedeti, kaj mu je storiti s sprejeto knjižico in ni trebalo, da mu še le priprosti mož razlaga to! Moral je vedeti toliko bolj, ker je imel drugo knjižico že pripravljeno in mu ni trebalo storiti drugega, nego jo izročiti došlecu, kar bi bil storil sleherni olikan človek, ki pozna zraven tega tudi svoje dolžnosti, tudi če bi v resnici ne umel jezika tistega, ki mu daje — kruha. Gospod uradnik pa se je slednjič vendar naveličal molčati in je začel prav surovo zmerjati Milkoviča. Poklical je magistratovega stražarja, kateremu je ukazal naj pazi na Milkoviča, kakor da je kakov tolovaj a la laški Musolino. Škandal! Zmerjal ga je, kar se je dalo in mu rekel, naj si privede seboj tolmača, ako ne ume laškega jezika! Povedal

je možu, da je on magistratni uradnik in da ga da lahko zapreti, ako ne bo govoril laški. Lepa je tudi ta! Pred kratkem smo bili naznanili, da je neki magistratni uradnik žugal z globo 20 kron tistemu, ki ne bi v Trstu znal laškega; no, kakor je videti iz zgornj povedanega, so gospoda na magistratu v kratkem času — hvala dobi elektricitete — grozovito napredovali in bodo sedaj vsakogar, ki ne zna jezika od sladki »si« — zaprli brez pardona! Lepa se nam kaže, zares! Ljudje božji, učite se laški, učite se laški! Seveda je magistratni uradnik našemu korenjaku odpel vse one molitvice, ki jih znajo magistratna gospoda na pamet; rekel mu je med drugim, da saj nismo v Ljubljani, da so vsi v Trstu Lah! (bum!) tega se ne upa trditi več niti sam dr. Felice! itd. Slednjič ne smemo pozabiti na nekaj, ki bi razven nas, utegnlo zanimati tudi slavno gospodo — na magistrata.

V svoji gorečnosti, — da bi dokazal Milkoviču, kako neopravičena je njegova zahteva, da bi se posluževal v uradu svojega materinega jezika, ki je tukaj tudi deželni jezik, — udaril je magistratni služabnik, sebe oziroma svojo stranko, po zobeh. Skliceval se je namreč na znano »hier«-afeto ter vprašal Milkoviča z zmagočestnim glasom: »Mar ste se na vojaški kontroli odzvali z besedo »tukaj« (rekel je slovensko besedo »tukaj«), ali »hier«? Bravo furbo! Ta pa je vredna vsaj pol laškega centesima. Zdaj pa vprašamo mi njega in vso njegovo laško družbo, ki je bila kedaj na kontroli: je-li za vas predpisana beseda »qui« ali »hier«? Ker pa je drugo resnica — ali ne?! — potem pa po lastni logiki proč z italijanskim jezikom iz vseh uradov, v prvi vrsti z magistrata, iz šol in od pvsod! Vam je-li prav? Tistemu uradniku pa, ki je iztaknil ta krasni dokaz, želimo, naj bi mu magistrat dal zlato svetinjo in da bi ga po smrti postavili nad tržaški magistrat — med Miha in Jakca.

Slava Slovenkam mesta Kranja! Dne 17. marca sem dobila priporočeno pismo. V njem je bila okrožnica, sestavljena od plemenite gospe Marije Mayerjeve z imeni podpisanih darovalk na korist našega zavoda sv. Nikolaja. Okrožnica se glasi:

Veledenjene gospe in gospice!

Pred dobrim poldrugim letom je bilo, da smo bile nabrale v Kranju za zavod sv. Nikolaja v Trstu lepo svoto 56 gl. 50 nč. v prid slovenskim dekletam v dalnjem Trstu. Od onega časa se je zavod pod požrtvovalnim vodstvom človekoljubnih in domoljubnih tržaških dam lepo razvijal ter je do sedaj vsprejel nad 1300 deklet pod svoje okrilje (tekem dveh let in 4 mesecev). Sedaj pa je prišel v veliko zadrego, ker so se proti njemu združile sovražne sile v Trstu z namenom, da ga uničijo. V zadnjem času so zavodu odpovedali stanovanje, ker je isto last Žida in blage gospe so sedaj s svojim zavodom na cesti, brez strehe in brez premoženja.

Ali naj mi to mirno gledamo, kako omagujejo hrabre rodoljubke v dalnjem primorskem mestu v boju s premogočnimi sovražniki in kako bo po njih padcu veliko mestni moloh zopet dalje davil vrla slovenska dekleta? Ne, to ni mogoče!

Veledenjene gospe in gospice!

Tu gre za poštenje sto in sto pridnih slovenskih deklet in kdor ima človeško čustve sree, ta ne more biti tukaj nemgledalec, najmanj pa slovenske dame, katerim mora biti največ od tega, da tudi slovensko službojuče ženstvo ostane pošteno, zdravo in krepkostno.

Radi tega darujmo zopet vsaka po svojih močeh za ta blagi, vzvišeni namen z geslom: »Pomoči hbrabrim sestram na obali sinje Adrije!

V Kranju, sušca 1901.

Marija Mayer.

Na ta poziv so darovale:

Matilda Majdič 20 K, Leopoldina Šavnik, Antonija Prevec, Irene Majdič, Jospina Suppo, Helena Pavšler, Tereza Florijan, Marija Marenčič, Omersa, Olga Šavnik po 10 K, Ana Zupan, Marija Crobah po 6 K, Marija Mayer, Jospina Pučnik, Ema Bemboj po 5 K, Mimi Pire, Marija Sikozar, Ana Štampilhar po 4 K, Ana Mayer, Marija Rakovec, Ivaneta Sajovic, Marija Prevec, Paušler, Pavla Sajovic po 3 K, Ivana Huvad, Cecilija Korun, Ana Rus, Ana Kumer, Marija Polok, Marija Steinbanc, Alojzija Šumi, Beti Tomišek, Marija Korošec, Janja Miklavčič, Viktorija Praprotnik po 2 K. — Skupaj 190 K.

Ko sem prečitala to okrožnico, zalile so mi solze oči! Solze radosti in hvalečnosti.

Da, gospe in gospice mesta Kranja so uzor, kakšna bodi slovenska žena! Jasno so povedale, da one hrepene po tem, da se slovensko ženstvo popne do višine kreposti. Pokazale so s tem činom, da hrepene po oni vzvišeni in plemeniti prosveti, katera edina je dostojna slovenske žene. Gospe in gospice širom naše domovine! Tu imate jasen vzgled, kaj premore čisto rodoljubje in plemenito človekoljubje! Ta čin rodoljubnih dam mesta Kranja zabeležen bodi z zlatimi črkami v zgodovini zavoda sv. Nikolaja. Plemenite gospe v Kranju umejo nalogo, katero nam je vršiti v Trstu, da stremo glavo zmagu, ki zastuplja naše čilo in zdravo, a od vseh pozabljen delavsko ženstvo v Trstu. Zato pa: slava Slovenkam mesta Kranja!

Zmagoslava.

Ljudsko štetje. Iz hiše št. 62 v ulici Giulia je bil pozvan na sekeijo za ljudsko štetje med drugimi tudi Miha Štumpf. Ker je Štumpf bolan, šla je na sekeijo mesto njega njegova žena. Vprašali so jo po obsevalnem jeziku, na kar je žena povedala, da je obsevalni jezik nje družine slovenski. No, gospodje na sekeiji niso hoteli verjeti tega, češ, da ni mogoče, da bi bil nje obsevalni jezik slovenski, ker je rojena v — Trstu. Ker ženo nikakor niso mogli premotiti, da bi se dala upisati za Italijanko, poslali so jo (seveda, kakor je njih navada, ne preveč prijazno) proč in jej rekli, naj pride mož, ker hočejo govoriti njim. Ob enem so jej zažugali, da bo morala plačati globo, ako ni po pravici povedala. Z možem bodo pa gosposdije mnogo na boljšem, ker ta ne zna niti besedice — laški!

Nečloveška voznička. V slobodni luki je včeraj policija vzela na zapisnik 28-letnega voznika Antona C. in Viktorja B., oba v službi istega gospodarja, ker sta mučila svoja konja.

Tržaška mladina. Na trgu Silos je aretirani včeraj popoldne redar 14-letnega Ivana G. iz ulice Ponte in 12-letnega Petra P. iz ulice Pozzo, ker sta kradla limone.

Ljubenznjiv brat. 28-letni delavec Jakob V. iz ulice Lazzaretto veechio je pokradel včeraj popoldne svojemu lastnemu bratu različne zlate in srebrne predmete, v skupni vrednosti 175 kron.

Dražbe premičnin. V torek, dne 26. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbе tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Fontana 6 a, hišna oprava; ulica Molina piccolo 3 in ulica Valdirivo 15, hišna oprava, oprema v zalogi in aparati na plin; ulica Nuova 5 in Ponterosso 3, oprema v zalogi, hišna oprava in mineralne vode; ulica Aequedotto 17 in ulica Giulia 3, mineralne vode, sveče, specerijsko blago, barve in oprema v zalogi; ulica Campanile 9, svetiljke in oprema v zalog; Škrljka 296, konj in kočija; ulica Michelangelo, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.5, ob 2. uri popoldne 10.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 749.8. — Danes plima ob 11.39 predp. in ob 10.52 pop.; oseka ob 5.4 predpoludne. in ob 5.2 popoldne.

Pogrebno društvo Jožef Arimatej v Lonjerju bo imelo svoj izredni občni zbor jutri dne 24. marca t. l. ob 9. uri zjutraj v prostorih konsumnega društva v Lonjerju. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Posamični nasveti radi spremembe pravil. Na obilno udeležbo vabi

odbor.

Konsumno društvo, registrovana za druga z omejenim poročstvom v Lonjerju bo imelo dne 31. marca ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor v svojih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Sporočilo blagajnika. 3. Sporočilo knjigovodje. 4. Odobrenje računa za leto 1900. 5. Posamični nasveti. Na obilno udeležbo uljudno vabi

odbor.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu vabi na koncert, katerega priredi v ponedeljek dne 25. marca ob 7. uri pop. pri »Ogrskem kralju«, ulica Commerciale št. 5 (za kavarno Fabris).

Vspored: 1. D. Jenko: »Napreje«, korale, svira godba. 2. A. Nedved: »Serenada«, poje moški zbor. 3. Titl: »Slovenska ouvertura«, svira godba. 4. Hladnik: »Strunam«, mešan zbor s samosplovom tenora. 5. Halek: »Venec českih narodnih pesni«, svira godba. 6. Iv. pl. Zajc: »Napried bračoe«, korale.

račnica, poje moški zbor spremljevanjem orkestra. 7. a) Smetana: »Prodana nevesta«, b) Cibulka: »Ljubezenske sanje po plesu«, svira godba. 8. Šaljiva igra: »Jožefov plašč«. Slobodna zabava, na kateri bo sviral orkester. Na koncertu bo sodeloval vojaški orkester pešpolka št. 97. Petje bo vodil društveni pevovodja F. Pertot. Vstopnina na koncert 30 nč. za osebo; sedeži 20 nč.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

odbor.

Vabilo na redni občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, dne 25. marca, t. j. v ponedeljek, na praznik Marijin ob 5. uri popoldne v prostorih »Slovenske čitalnice«, ulica S. Francesco št. 2.) 1. Del: Dnevni red: 1. Nagovor predsednice. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajničarice. 4. Predlogi in želje. 5. Volitev odbora.

II. Del: Domača zabava. Vspored: 1. Petje, pojejo dečki št. Jakobske šole. 2. Prizorček, proizvajata Stana G. i Milan. 3. Petje, pojejo dečki št. Jakobske šole. 4. »Domovini«, deklamuje Vera P. 5. Petje, pojejo dečki št. Jakobske šole. 6. Igra: »Ena se more omožiti«. — Vstopnina 40 st., sedeži I. vrste 40 st., II. vrste 20 st. — Darovi se hvaležno sprejemajo.

Na obilno udeležbo vabi uljudno.

odbor.

Tržaško podporno in bralno društvo naznanja, da bo imelo dne 31. t. m. svoj občni zbor, katerega dnevni red se pozneje naznani.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Potom uprave »Edinosti« je došlo 26 K 40 stot., nabranih mej kanal-skimi rodoljubi o priliki odhoda k vojakom obče preljubljenega g. Alojzija Križniča, bivšega predsednika tamburaškega zbora »Kanal«. G. Josip Kranje je daroval 5 K, kakor odkupilo od voščila znanec Jožetom.

Vesti iz ostale Primorske.

× Ponjibovih — darovih jih spoznavajte! V nekem laškem listu čitamo precej dolg seznam darovalcev za di-jake na italijanskem gimnaziju v Pazinu. V dolgi vrsti se blestijo tudi dve jako znani imeni: škofa Flappa v Poreču s 40 kronami in kanonika Pesantija z 10 kronami.

Kaj je neki nagnilo prevzvišenega v Poreču, da je odprl svojo sicer, kakor znano, navadno stisnjeno pest — Bog vedi to! Morda nam pojasnjuje ta nenavadni dogodek slučaj, da je takoj poleg imena vladike tudi ime kanonika Pesantija. Ta poslednji je bil namreč kandidat škofa Flappa — čitaj: italijanske stranke! — za člena deželnega solskega sveta za Istro. Mari sta hotela dati duška — veselju svojemu na tem, da je bil členom rečene korporacije imenovan — nekdo drugi, ki pa ni nič slabši katoliški duhovnik, nego gosp. Pesante in morda tudi gospod Flapp!! Jedna razlika je seveda: Pesante je Italijan, Zamlić pa Hrvat! — Pa je še med Slovenci takih slepeev, ki bi hoteli, da bi narol slovenski škofom — torej tudi prevzvišenemu v Poreču — poverjal svojo narodno in politiško usodo!! Morda veri na korist? Na to vprašanje odgovarjajo župniki v škofiji poreško-puljski, katerih — ni!!

× Dopolnilne volitve na županstvu v Sezani so se vršile dne 21. t. m. Županom je bil izvoljen g. Jos. Pirjevec, prvim podžupanom gosp. L. Mahorčič in drugim podžupanom g. Al. Polby.

Za otroški vrtec v Rocolu daroval g. Stanko Godina 1 K.

Trgovina in promet.

Zakon o trgovini žita na termine.

Poljedelski minister je naznanil te dni, da predloži v jeseni zakon o preosnovi borzne terminske trgovine s poljedelskimi pridelki. (Trgovina na termine je ona trgovina, ki se sklepa na borzah za določen čas in ki je urejena po borznih uzaneah (navadah). — Blago se namreč po sklepu trgovine na določen termin ne vsprejme in plača takoj, temveč še-le v določenem času, čez mesec, dva ali več mesecev. Pri sklenjeni kupčiji na termin se določa kolikost blaga, njegova kakovost in cena. Vse to pa je po borznih uzaneah dotičnih borz primerno omejeno. Najnavadnejše se sklepajo terminske kupčije v žitu, kavi, sladkorju, špiritih, bombažu, volni itd.) Minister je pojasnjeval, da ne more še izja-

viti, da-li bo ta zakon obsegal prepoved ali pa samo omejitev in preosnovo terminske trgovine. Vsakakor se sklepa, da se terminska trgovina ne odpravi popolnoma, ker je minister rekel, da se bo oziral na vse zakonite trgovinske interese, kateri koristijo tudi poljedelstvu.

Nadalje je bilo iz njegovega govora povzeti, da se bo skušalo vsem opravičim pritožbam trajno in vspešno odpomoči.

Pogajanja za sklopljenje kartela cementne industrije.

Te dni so se vršili dogovori avstrijskih industrijev cementa, čemur je sledilo občno zborovanje zastopnikov vseh tostranskih tvornic portlanskega cementa, pod predsedništvom gg. Hugona Herzfelderja in Maksa Thuryja. Razpravljali so o pravih kartela, kateri se baje ustanovi proti koncu tega meseca.

O konkurenci ameriške industrije

je razpravljal te dni klub industrijaleev na Dunaju. Na zborovanju so bili navzoči: sekcijška načelnika dr. Štibral in Klein in ministerijalna svetovalec Rössler in grof Auer-sperg. Zborovanju je predsedoval častni predsednik dr. pl. Peez. Med razpravo so povdarjali razni govorniki, da ameriška industrijska konkurenca postaja vedno bolj nevarna avstrijski izvozni trgovini v industrijskih izdelkih. Ameriški izvoz se je od leta 1897 do 1900 podvojil in je poskočil od 63 mil. na 130 milijonov dolarjev. Trebalo bo v vsem posnemati ameriški sistem in upoštevati vse potrebščine konsumentov. Pl. Schoeller je priporočal, naj se po ameriškem izgledu vsi industrijalei jedne stroke združijo med seboj. Govoril o avstrijskem izvozu industri-jalnih izdelkov, je naglašal, da ni mogoče resno misliti na avstrijski izvez na tem polju, dokler se avstrijska industrija ne okrepi v lastni deželi. Slednjič so sprejeli resolucijo, ki priporoča, da se, ko leta 1903 potečejo sedanje trgovinske pogodbe in se reorganizira avstrijska trgovinska politika, upošteva tudi naše razmerje z združenimi severoameriškimi državami, katero naj se uredi na podlagi mejsebojnosti in enakoveljavnosti v carinski tarifi ter naj se posebno gleda na to, da bosta industrija in poljedelstvo složno postopala.

Cena železninam

na Nemškem zopet raste. **Železniške zveze med Avstrijo in Bavarsko.**

Bavarski ministerjalni svetnik Frauen-dorfer se nahaja sedaj na Dunaju, kjer se pogaja za nekatere železniške zveze avstrijskih in bavarskih državnih železnic. V četrtek je bil sprejet od železniškega ministra, dr. vit. Witteka.

Brzjavna poročila.

Odlikovan sodni uradnik.

DUNAJ 23. (B.) »Wr. Ztg.« priobčuje: Cesar je podelil sodnemu tajniku deželnega sodišča v Trstu, Angelju Vasconu, povodom zaprošenega trajnega umirovljenja naslov in značaj deželnosodnega svetnika, oprostitvi ga ob enem od dotičnih taks.

Župnik Deckert umrl.

DUNAJ 23. (B.) Župnik Deckert je umrl danes v 58 letu svoje dobe. (Župnik Deckert je bil znan bojevnik kršanskih socijalistov; radi svojih antisemitskih spisov je imel celo sitnosti z oblastmi. Op. Ur.

Izgredi v Marzljun.

MARZLJ 23. (B.) Uslužbenec tramwaya so pričeli stavko. Po mestu vozi samo nekoliko vozov, ki so varovani od orožnikov. Stavkovci so pretrgali žice električnega tramwaya in so prisilili nekatere vozove, da so se vrnili v svoje prostore. Prišlo je do več spopadov med orožniki in stavkovci, o čemer so streljali od obeh strani. Različne zadrage, posebno one mizarjev, kovačev in pekov, žugajo, da se pridružijo stavkovcem.

Dogodki na Filipinah.

WASHINGTON 22. (B.) General Mac Arthur naznanja, da se je general Filipin Fulon z ustaši, podrejenim njegovemu poveljstvu, udal. S tem je ustaja v Panayu končana.

Ustaja na Kitajskem.

NEW-YORK 22. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Neka depeša iz Pekinga pravi, da so kitajski pooblaščenici male spremembe v rusko-kitajskem dogovoru, dovoljene od Rusije glede Mandžurije, prjavili dvoru v Singanfu, na kar da je dvor odgovoril z ediktom, da dogovor ne more dobiti cesarske sankcije.

WASHINGTON 22. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Odškodnina, ki jo k večemu more plačati Kitaj, se računa na 200 milijonov dolarjev. Združene države bi se zadovoljile s 25 milijoni in so pripravljene še bolj znižati svoje zahteve, če druge vlasti privole, da tudi one svoje zahteve zmanjšajo v istem razmerju. Združene države bi bile sporazumljene celo s tem, da bi od Kitajcev zahtevali vsega skupaj le 100 milijonov.

S poskušnjo pride prepričanje. Cenjene gospe in gospice so naprošene, predno nakupijo potrebno blago za spomlad, da si naročijo na ogled zbirko vzorcev staroslavne trdke »Grand Magasin au Prix Fixe« na Dunaju, I. Graben 15. Izbor, ukus in cene nam zagotavljajo obilnih naroč in cenjenim damam se ugodno nakupno blago pošilja brezplačno v vse kraje.

Domače zdravilo. Da se izogne morebitnega nesporazumljenja, dovoljujemo si izrecno povdariti, da je izdelovanje in prodajanje inseriranega izdelka bilo dovoljeno odlomkom c. kr. namestništva v Pragi od dne 5. maja 1895 št. 61266 in z odlomkom c. kr. ministerstva za notranje stvari na Dunaju od dne 10. novembra 1895 št. 17464 ter da odgovarja oglas v polnem obsegu vsem dosedanjim postavnim določbam in oblastvenim zahtevam.

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea (solsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Pouk v ruščini.
Distinguirana, omikana Rusinja daje pouk v svojem materinem jeziku. Govori tudi nemški in francozki. Via nuova 16, vrata I.

Važno oznanilo!
Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.
Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vsjo potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najčistejša vina.
C E N E:
Istrski teran liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu 34
Vino iz VISA 34
Vino Opello 38
Bele vino iz VISA 40
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče).

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.
Pošne naročbe se izvrše v tistem dnev. Odposiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Povsem zastonj

vdobi vsakdo ravno izšle krasne **ilustrovane modne liste**, obsegajoče pariške, angleške in dunajske izvirne vzorce toalet, konfekcij, jopie, klobukov, dežnikov itd. Nadalje izvirne podobe, najmodernejših zagrinjal, preprog in nešteto drugih potrebščin.

Vse dosedanje zbirke prekaša:

naša **spomladanska zbirka**, koja obsega bogat izbor krasnih novosti **svilenih snovij, volnenega in perilnega blaga** od najnavadnejših do najboljših izdelkov po nečuvno nizkih cenah, koja zbirko pošljemo na zahtevanje **franko**.

Spomladne snovij,	dobra močna vrsta v 44 najmod. barvah dvojna stot. širokost, meter od više.	Imperial Serges,	angl. spoml. mode v krasnih pastelnih barvah 120 cm. široka, čista volna, meter po kron 1.76	Črne snovij,	čiste in iz. zlahtne brane 78 gar. črne barve, 120 stot. cm. široke, meter od više.	Levantin pristno barvan	v nad 1000 risanjih meter od krasne batiste, orig. pletene švicarske batiste merce reziran Atlas-Satin više.
Spomladne snovij,	najboljše vrste, najnovije proge in 120 cm. široke, meter po kron 1.04	Home-spuns,	nerastrgljiva vrsta za angl. obleke, 120 cm. široke, meter po kron 2.	Svilene snovij	črne ali barvane, krasne posebnosti meter po kron 1.96	Angleški zefir	in pralna svil, gar. pristnobarvan v najmodernejšim risanju in kariranju, meter od Posebnost: Eddy silk ameriški satin. 44 stot. više.

Poštne prosto pošljamo blago pri naročbah pod 10 gld. naprej na vse kraje avstro-ogerske.

Veliko skladišče

„A U P R I X F I X E“

Brüder Hirsch

Ustanovljeno 1872.

Dunaj, I., Graben 15.

Ustanovljeno 1872.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestnje **hranilne vloge**, stalne, ki s. nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje **posojila** na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vkupitvi varščine na 10letno odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.

Sprejema **zadružnike**, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom polnočnik na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Učenca,

ki je dovršil ljudsko šolo, in jedobrih starišev, sprejemem v svojo prodajalnico raznovrstnega peciva in likerjev **Henrik Stibiel**. Piazza S. Giacomo (Corso)

Pozor!

Dekanci, Pobezei, Čezarijei, Škofijci in ostali okoličani, ker se bližajo **Velikonočni prazniki**. — Podpisane ima svojo **glavno zalogo** jestvin in kolonijalij na izbor v Dekanih št. 75. Tu dobite vsakovrstne moke za najfinerše pecivo, kakor so pince itd. dalje otrobi, mlo, olje, kis, petrolej — a to vse po istih cenah, kakor v mestu! —

Razprodaja tudi sveže goveje meso in razno prasičevino po zmerni ceni. — V gostilni pa toči bela in črna vina domača **pristna** in za vazel (Veliko noč) bo pekel kruh za odjemnike po zahtevi.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Nazarij Grižon, trgovec.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
priporočano **izvrstno, bolečine blažee mazilo** dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.
Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „**SIDRO**“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri sletem levu v Pragi
Elizabetine ulice 5.

Za 10 K

Za 10 kron

genfska rem. ura iz plaque zlata je edina galvanizirana s 14 karatnim zlatom pomešana dražestna ura, koja vsakdo ceni na 100 K. V resnici pa stane z bogato graviranim in odskočljivim pokrovom, nepreseklinjamstvom v dobroti in preciziji da 5 let le 10 K; anker repasirana, 3 okrovei 14 K; remontoir iz pristnega srebra, s 15 kamenčki, s 3 močnimi in bogato graviranimi srebrnimi okrovei, kot najboljša ura pripoznana, izvenredno močna 16 K; nikelnasta, dobro regulirana 7 K 50 stot. najelegantnejša verižica iz plaque zlata za gospode in dame 4 K.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

14 karatni zlati prstani

za dame in gospode pomešani s pristnim srebrom. Vsak prstan nosi e. k. novčarski pečat. Jamči se za dolgotrajno stanovitost. Biseri in barv. kamenčki so zelo umetno izbrušeni in se čudežno svetijo. Stane 2 K, močnejši 3 K; poročni prstani 2 K 25 stot. (za mero se vpošlje odrezek papirčka).

Privlačljiva novost! Koncertna piston piščalka vzbujaja povsod radi nje dobre konstrukcije solidnega izdelovanja in nizke cene, veliko presenečenje. Brez sekirije zamore svirati vsak najlepše plesne komade, korač., pesni itd. Instrument ima 28 glasov, koje spremljajo kaj čudežno basi. Stane 5 K. Bogato ilustr. cenik gratis.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12. razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-italijanskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegiran lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

Za 4 K 20 stot.

- 1 krasna dobra ura z 2 letnim jamstvom,
- 1 novčarka iz najboljšega usnja,
- 1 krasna uhana z imitiranimi biseri,
- 1 najfinerši žepni nožiček,
- 5 lepih žepnih rut,
- 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double zlata,
- 1 krasna kravata,
- 1 žepno toaletno zrcalo,
- 1 kravatna špila,
- 2 ustnika za cigarete,
- 1 beležnica.

Vse te lepe predmete, mej kojimi velja samo ura toliko denarja, razpošilja po poštenu povzetju

S. Kessler,
skladišče, Krakovo.

Ivan Godina

klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo po morju, in pri obrtnijah, tako nove kakor poprave bodisi iz jednostavnega ali dvostranskega pleha, zinka, lamarina, medi, bakra, pakfona itd.

Ivršuje **kopke in sisaljke** po naročbi. Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd. Vse po najnižih cenah.

Čudovita novost!

1 krasna ura z elegantno verižico, dobro idoča, s 3 letnim jamstvom, 1 imenitna magična laterna s 25 dražestnimi podobami; 1 krasna špila za kravato s sili milij briljantom; 1 krasen koljer iz orijental-skih biserov, najmodernejši lišp za dame; 1 garnitura gumbov za manšete in srajce iz najfin. double zlata in patentovano zaporo; 1 krasen ustnik za smotke; 1 zelo krasna novčarka od usnja; 1 krasno žepno ogledalo iz belgijskega stekla z etvijem; 1 jako lep žepni nož 20 predmetov za dopisovanje in še 250 raznih predmetov, ki so v kiši reobhodno potrebni. Teh 300 krasnih predmetov z uro vred, ki sama toliko velja, se vdobe po poštenu povzetju za samo 1 gld. 90 nvč. za nekaj časa pri trdki

H. Hirsch, Krakovo K. 19

Opazka: Kar ne ugaja, denar nazaj.

Vino na dom

istrsko po 32 nvč. liter;
belo vipavsko » 36 »
pristno, franko v množinah od 25 litrov naprej prodaja

Jože Furlan, gostilničar v Trstu,

„**Andemo de Franz**“

v ulici Geppa št. 14

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

Ima v sebi 90 krat več železa

kakor druga po reklamih nezasluzno sloveča **china-železnata vina**, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega **največje jamstvo za izdatnost** tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled boleznih pri oslablih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalivih otrocih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Zaloga

tu in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno

J. PERHAUC - TRST

Via delle Acque št. 12 (nasproti „Café Centrale“)

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogerskih vin, Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, Konjak, razna zganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brlnjevec. — Izdelki 1. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošiljanje na deželo po poštenu povzetju.

Ceniki na zahtevo in franko.
Razprodaja od 1/2 litra naprej.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi doblila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samostojne pomade. To so najslavitelje avtoritete priznane za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povpešuje rast istih, poživlja lasnik povpešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in obrabi te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld. 2 gld., 3 gld., 5 gld.

Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštanim povzetjem povsem svetu iz tovarne. kamor naj se pošilja lajo vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5.